

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА
ОБЛАСТ ГЕРМАНИСТИКА И ГРАМАТИКА, СЕМАНТИКА, СЕМИОТИКА,
СИНТАКСА НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 1902-43/4 од 29.1.2018 година, која Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет ја донесе на 166. редовна седница, одржана на 29.1.2018 година, нè избра за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник за наставно-научните области *германистика и граматика, семантика, семиотика и синтакса* на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Комисијата работеше во состав на:

- проф. д-р Емилија Бојковска, претседател, редовен професор на Филолошки факултет „Блаже Конески“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- проф. д-р Гзим Цафери, член, редовен професор на Факултет за јазици, култури и комуникации, Универзитет на Југоисточна Европа во Тетово;
- проф. д-р Јаготка Стрезовска, член, редовен професор на Факултет за туризам и угостителство во Охрид, Универзитет „Св. Климент Охридски“ во Битола.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на 18.12.2017 година. Во предвидениот рок се пријави кандидатката д-р Билјана Ивановска, доктор на филолошки науки, вработена како вонреден професор на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Врз основа на приложената документација, на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет му го поднесуваме следниов извештај.

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката д-р Билјана Ивановска е родена во 1972 година во Скопје. Во 1994 година дипломираше на Катедрата за германски јазик и книжевност, група Германски јазик и книжевност со англиски јазик и книжевност, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и се стекнала со право на стручниот назив: професор по германски јазик и книжевност со англиски јазик и книжевност. Во 1999 година, кандидатката ја одбранила магистерската теза „Глаголи кои изразуваат психичка состојба во германскиот и во македонскиот јазик“ на Катедрата по германски јазик и книжевност при Филолошкиот факултет во Скопје и се стекнала со стручниот назив магистер по филолошки науки. Во 2006 година ја одбранила докторската дисертација под наслов „Лексиката со семантичкиот признак ‘емоционалност’ во германскиот и во македонскиот јазик“ на Катедрата по германски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје и се здобила со научниот степен доктор на филолошки науки.

Во 1993 година престојувала еден семестар на Универзитетот „Мартин Лутер“ во Хале-Витенберг, СР Германија, каде што посетувала предавања од областа на германистичката лингвистика и успешно ги положила предвидените семестрални испити.

Научноистражувачката работа при подготовката на магистерската и на докторската дисертација кандидатката ја вршела на Институтот за германски јазик и на Универзитетот во Манхајм и во Центарот каде што е изготвен нормативниот речник Дуден во Манхајм, СР Германија. За научната и за педагошката дејност добила препораки од двете менторки од СР Германија: проф. д-р Беате Хен-Мемесхајмер, раководителка на Одделот за германистика од Универзитетот во Манхајм и од д-р Клаудија Фрас од Институтот за германски јазик во Манхајм.

Законски услови што треба да ги исполнува кандидатот за избор во звањето редовен професор

Вонреден професор од научната област во која се избира: д-р Билјана Ивановска е избрана во наставно-научно звање вонреден професор за наставно-научната област **германистика и граматика, семантика, семиотика и синтакса** на 19.6.2013 година со Одлуката бр. 2402-96/14 на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во Универзитетскиот билтен бр. 103 од 3.6.2013 година.

Објавени повеќе трудови од кои најмалку десет во научни списанија (во земјава/странство) од кои најмалку шест труда се во меѓународни списанија помеѓу двата избора:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1	Ivanovska, Biljana; Kusevska, Marija; Daskalovska, Nina	Zur Bewertung der pragmatischen Kompetenz mazedonischer Fremdsprachenstudierender.	<i>Journal of Linguistics and Language Teaching</i>	8
2	Ivanovska, Biljana; Kusevska, Marija; Daskalovska, Nina; Mitkovska, Liljana	Profilierung der pragmatischen Kompetenz Fremdsprachenstudierender.	<i>Journal of Languages for specific purposes</i>	5
3	Ivanovska, Biljana; Kusevska, Marija; Daskalovska, Nina; Ulanska, Tatjana	On the reliability of discourse completion tests in measuring pragmatic competence in foreign language learners.	<i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research</i>	7
4	Ivanovska, Biljana	<i>A contrastive analysis on the meaning of some German adjectives compared to Macedonian.</i>	<i>Journal of Languages for specific purposes</i>	5
5	Ivanovska, Biljana; Kusevska, Marija; Daskalovska, Nina; Mitkovska, Liljana	Personal pronouns and their phenomena in establishing relations in a pragmalinguistic context.	<i>Scientific Bulletin - Education Sciences Series</i>	13
6	Ивановска, Билјана; Даскаловска, Нина; Кусевска, Марија; Уланска, Татјана	Определување прагматичка компетенција кај изучувачите на англиски и германски јазик.	<i>Knowledge International Journal, Scientific and Applicative Papers</i>	6
7	Ivanovska, Biljana	Interferenzfehler in schriftlichen Arbeiten mazedonischsprachiger Deutschstudierender.	<i>Journal of language for specific purposes</i>	5
8	Ivanovska, Biljana	The verbs with the semantic feature “emotionality” in the contemporary German and Macedonian language.	<i>Scientific Bulletin - Education Sciences Series</i>	13
9	Kusevska, Marija; Ulanska, Tatjana; Ivanovska, Biljana; Daskalovska, Nina; Mitkovska, Liljana	Assessing Pragmatic Competence of L2 Learners.	<i>FLTAL' 15 - 5th International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics</i>	6

10	Ivanovska, Biljana	On the plural forms of nouns in German compared to Macedonian language.	<i>Elsevier - Procedia - Social and Behavioral Sciences</i>	9
11	Ivanovska, Biljana	Learner autonomy in foreign language education and in cultural context.	<i>Elsevier - Procedia - Social and Behavioral Sciences</i>	9
12	Ivanovska, Biljana	Common interference errors in Macedonian - speaking German as a foreign language - students.	<i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research</i>	http://gssrr.org/index.php?journal=journalofbasicandapplied
13	Daskalovska, Nina; Ivanovska, Biljana ; Kusevska, Marija; Ulanska, Tatjana	The use of request strategies by EFL learners	<i>Procedia - Social and Behavioral Sciences</i>	9
14	Kusevska, Marija; Ivanovska, Biljana	In search of reliable methods for data collection in interlanguage pragmatics research	<i>Proceedings of ICERI2017 Conference 16th-18th November 2017, Seville, Spain</i>	10

Издаден универзитетски учебник и објавена монографија во земјава и/или странство:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Издавач	Година на издавање
1.	Ivanovska, Biljana (монографија)	The category of definiteness in language pair German-Macedonian	Anhor Academic Publishing, Hamburg, Germany	2015
2.	Ивановска, Билјана (е-монографија)	Лексиката со семантичкиот признак „емоционалност“ во германскиот и во македонскиот јазик	УГД, Штип	2015
3.	Ivanovska, Biljana & Simone-Groszler, Astrid (е-учебник)	Deutsch für Schratzen	„Goce Delčev“ University – Štip & Editura Mirton, Romania	2015
4.	Ivanovska, Biljana (е-учебник)	Handbuch der deutschen Grammatik-Morphologie der deutschen Gegenwartssprache. (Прирачник по граматика на германскиот јазик - Морфологија на современиот германски јазик)	University „Goce Delčev“, Štip.	2014
5.	Кусевска, Марија; Ивановска, Билјана ; Даскаловска, Нина (поглавје во монографија/научна книга)	Прагматичка компетенција кај македонските изучувачи на англискиот и на германскиот јазик	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Р. Македонија	2017

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Наставно-образовна дејност: д-р Билјана Ивановска е избрана во наставно-научното звање вонреден професор за наставно-научната област *германистика и граматика, семантика, семиотика и синтакса* на 19.6.2013 година со Одлука бр. 2402-96/14 на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Кандидатката успешно ги извршува наставните активности како вонреден професор по следниве предмети на прв циклус студии на Филолошкиот факултет:

- Морфологија на германскиот јазик 1 (2+2+1) – задолжителен предмет;
- Морфологија на германскиот јазик 2 (2+2+1) – задолжителен предмет;
- Контрастивна анализа на германскиот и на македонскиот јазик (2+1+1) – изборен предмет;
- Фонетика на германскиот јазик (2+2+1) – задолжителен предмет;
- Фонологија со правопис на германскиот јазик (2+2+1) – задолжителен предмет;
- Германски јазик (за нематични факултети) /2+1+1/ – изборен предмет.

Кандидатката активно учествува и во реализација на наставата на втор циклус студии на Филолошкиот факултет, каде што реализира предавања по следниве предмети:

- Германистичка лингвистика (3+2+2) – задолжителен предмет;
- Применета лингвистика (2+2+1) – изборен предмет;
- Прагматика и анализа на дискурс (2+2+1) – изборен предмет.

Д-р Билјана Ивановска учествува во реализација на наставата на третиот циклус студии, на студиската програма *Македонски јазик, книжевност и култура*, организирана од Катедрата по македонски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет во Штип, каде што е ангажирана за изведување настава по предметите: Странски јазик за научноистражувачки цели (2+2+2) и Напредно академско пишување (2+2+2).

Во рамките на наставно-образовниот процес на Филолошкиот факултет во Штип, д-р Билјана Ивановска на веб-страницата на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип објавила две монографии (и едно поглавје во книга/монографија, 2017) и два учебника за студентите по германски јазик. Треба да се истакне дека кандидатката д-р Билјана Ивановска била ментор за изработка на дипломски трудови на над триесетина кандидати на првиот циклус, како и ментор за изработка на магистерски трудови на тројца кандидати на вториот циклус студии. Била и член на многубројни комисији за одбрана на дипломски трудови на Филолошкиот факултет во Штип.

Д-р Билјана Ивановска е активно вклучена во реализацијата на студиските програми за првиот, за вториот и за третиот циклус студии на Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово (2016 и 2017 година).

Научноистражувачка дејност: д-р Билјана Ивановска е автор и коавтор на голем број трудови објавени во домашни и меѓународни списанија и зборници.

Трудови со оригинални научни резултати објавени во домашни и меѓународни списанија и зборници на трудови (и нивна евалуација)

Kusevska, Marija; **Ivanovska, Biljana**: „*In search of reliable methods for data collection in interlanguage pragmatics research.*“ *Proceedings of ICERI 2017 Conference 16th-18th November*. Севиља, Шпанија, 2017, стр. 1895-1904.

Евалуација на трудот: Во овој труд се опишуваат неколку методи за собирање податоци кои се користат во студиите за меѓујазичната прагматика. Прашалникот за пополнување на дискурс и играта по улоги се смета дека се најчесто употребуваните инструменти за собирање податоци во студиите за меѓујазичната прагматика. Во овој труд се прави обид да се одговори на следниве прашања: 1. Дали и колку одговорите добиени од изучувачите на странскиот јазик преку Прашалникот за дискурсна анализа се разликуваат од одговорите добиени со инструментот игра по улоги? 2. На што се должат овие разлики? 3. Како може да се добијат природни и валидни податоци за истражувањата во меѓујазичната прагматика? Во трудот се прикажуваат можностите за собирање и изработка корпус на природен говор, можностите за вклучување изворни говорители во процесот на собирање и анализа на јазичниот материјал, процесот на набљудување во училиница и сл.

Даскаловска, Нина; **Ивановска, Билјана**; Кусевска, Марија: „Реализација на говорниот чин замолување кај изучувачи на англискиот јазик на различно ниво на јазична компетенција“. *Knowledge in Practice, International Journal, Scientific and Applicative Papers, vol. 20, бр. 6*. Банско, Р. Бугарија, 2017, стр. 2747-2753.

Евалуација на трудот: Успешната комуникација подразбира не само знаење на граматиката и вокабуларот на целниот јазик, туку и примена на комуникациските правила кои се базираат на принципот на учтивост. Овие комуникациски правила и принципи спаѓаат во доменот на прагматичката компетенција, која е дел од комуникативната компетенција. Целите на истражувањето во овој труд се да се утврдат стратегиите за *замолување* кои ги користат изучувачите на странскиот јазик, да се идентификуваат внатрешните и надворешните модификации при реализацијата на овој говорен чин, како и да се утврди перспективата на именуваниот говорен чин, односно дали замолувањето е насочено кон соговорникот, кон говорителот, или пак замолувањето е изразено од заедничка перспектива или безлично.

Ивановска, Билјана; Басовска, Мери: „За зборот што направи успешна кариера во јазикот“. *Зборник на трудови од меѓународна научна конференција „Климентовото дело“*. Меѓународна научна конференција „Климентовото дело“. Штип, 2016, стр. 285-293.

Евалуација на трудот: Во овој труд се дава анализа и интерпретација на значењата на лексемата *googeln* (eng. *google*) и нејзината употреба во современiot германски јазик. Се претставува потеклото на овој збор, значењето на лексемата како глагол и нејзиниот развој до општа именка и/или глагол. Во овој труд се анализираат особеностите на оваа лексема од аспект на зборообразувањето, на фонологијата и графематиката. Во однос на лексикализацијата на именувањата со оваа лексема се прифаќаат и разгледуваат стадиумите за употреба на зборот според Латур С. (1996), според која првостепена е употребата на името во форма на персонализација, потоа за именување/опишување на тип на продукт/марка (т.н. банализирање), а како највисок степен на банализирање е употребата на именуваното како глагол.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија: „Прагматиката на меѓујазикот наспроти интеркултурната комуникација“. *Knowledge – International Journal, Scientific and Applicative Papers, vol. 19, бр. 3*. Агија Тријада, Грција, 2017, стр. 1097-1100.

Евалуација на трудот: Во овој труд се дава осврт на теоретските поставки и гледишта за функцијата и улогата на прагматиката во меѓујазикот кај изучувачите на странски јазик, како и објаснување за интеркултурната комуникација. Прагматиката се сфаќа како дисциплина на лингвистиката и гранична дисциплина на семиотиката и синтаксата која ги проучува начините со кои контекстот придонесува кон одредување на значењето. Прагматиката ги опфаќа теоријата на говорните чинови, анализата на разговори, имплицатурата и значенските аспекти на јазичниот израз, како и другите пристапи кон јазичното однесување во филозофијата, социологијата, лингвистиката и антропологијата. Говорителите на еден јазик од различни култури претпочитаат различни комуникациски стилови што отсликуваат различни културни вредности и норми, и во јазичната педагогија заземаат посебно место и улога за истражување. Овој труд се фокусира на теоретското објаснување на горенаведените поими со цел да се даде осврт кон значењето и функцијата на прагматиката во меѓујазикот на македонските изучувачи на англискиот и германскиот како странски јазици, како и влијанието на факторите врз интеркултурната комуникација.

Basovska, Meri; Ivanovska, Biljana: „*German native speakers' use of modification devices of the speech act request*“. *Palimpsest. International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research, год. 2, бр. 3*. Штип, 2017, стр. 69-79.

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се прикажат различните стратегии и лингвистички форми на говорниот чин *баране* кај изворните говорители на германскиот јазик. Трудот ги претставува најчесто употребуваните средства за модификација на именуваниот говорен чин. Се дава теоретски приказ на истражувањето, а потоа се прикажуваат резултатите кои се засноваат на средствата за модификација (надворешни и внатрешни) во различни говорни ситуации. Авторките се фокусираат на следниве компоненти: општествено растојание, моќ и степен на наметнување. Објаснувањата се

потврдуваат со реченични примери на говорниот чин *барање* анализирани во јазикот на изворните говорители на германскиот јазик.

Daskalovska, Nina; **Ivanovska, Biljana**; Kusevska, Marija; Ulanska, Tatjana: „The use of request strategies by EFL Learners“. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* (232). *International Conference on Teaching and Learning English as an Additional Language, GlobELT 2016*. Анталија, Турција, стр. 55-61.

Евалуација на трудот: Во основата на овој труд се наоѓа анализата на говорниот чин *барање* кај македонските изучувачи на англискиот јазик во Р. Македонија. Учесници во оваа анализа се македонски изучувачи на англиски како странски јазик на средно напредно ниво според Европската референтна рамка. Според класификацијата за стратегии на говорниот чин *барање* предложена од Блум-Кулка (1989) авторките ги анализираат стратегиите во меѓујазикот на македонските изучувачи на англискиот како странски јазик. Анализите покажуваат дека најчесто употребувани стратегии во формални и неформални ситуации се индиректно-конвенционалните стратегии кај оваа група испитаници.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина; Митковска, Лилјана: „Profilierung der pragmatischen Kompetenz Fremdsprachenstudierender“. *Journal of Languages for specific purposes*. Романија, 2016, стр. 95-107.

Евалуација на трудот: Целта на оваа студија е анализа на компонентите кои треба да ги усвојат и владеат изучувачите на странскиот јазик за развивање прагматичка компетенција. Оваа студија ја претставува првата фаза од развој на проектот „Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик“ што се изведува на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Се анализираат инструментите за мерење на прагматичката компетенција, како и начините и методите за собирање на податоците за оценка на прагматичката компетенција кај македонските изучувачи на германскиот јазик. Трудот е печатен во реномирано меѓународно списание со цитираност во базата: Index Copernicus, Ebsco, Scipio, Erih plus и др.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина; Уланска, Татјана: „On the reliability of discourse completion tests in measuring pragmatic competence in foreign language learners“. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research*, 25 (1). 2016, стр. 437-443.

Евалуација на трудот: Во овој труд се разгледуваат инструментите кои биле користени при собирањето податоци за говорните чинови (*барање, извинување, приговарање*) со цел мерење на прагматичката компетенција кај студентите по германски и англиски јазик на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Р. Македонија. За таа цел се користел *Тест за пополнување дискурс* (DCT) за наведените говорни чинови. Заклучокот е дека и покрај ограничувањата, недостатоци и критики, овој инструмент може да даде релевантни податоци и е често употребуван инструмент за анализа.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина: „Говорниот чин *барање* и модификација на *барањата*“. *Knowledge – International Journal, Scientific and Applicative Papers*, вол. 14, бр.1. Р. Грција, 2016, стр. 397-400.

Евалуација на трудот: Во центарот на истражувањата на овој труд се наоѓа говорниот чин *барање*, како и обидот да се определат елементите од кои се состои *барањето*, поткрепени со примери добиени од испитаници – студенти од Филолошкиот факултет од Штип. Анализите се насочуваат кон испитување на составните делови на овој говорен чин, како на пример: апел, помошни елементи за изразување на *барањето*, глава на говорниот чин, внатрешни модификатори, како и детален преглед на внатрешните и надворешните модификатори за да се увиди кои се најчесто употребувани елементи. Анализата се насочува понатаму кон испитување на синтаксичките ублажувачи и нивната функција кои се користат за изразување на говорниот чин *барање*, како и нивната специфичност во мајчиниот и во странскиот јазик.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина: „Говорниот чин *барање* и модалноста како негова карактеристика во меѓујазикот на македонските изучувачи по странски јазик“. *Зборник на трудови од првата меѓународна научна конференција ФИЛКО (филологија, култура, образование)*. Универзитет „Гоце Делчев“. Штип, 2016, стр. 247-255.

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е да се направи анализа и истражување на говорниот чин *барање* и да се опише модалноста како негова карактеристика кај студентите – изучувачи на германскиот јазик од Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Постојат повеќе различни класификации на модалноста, но сите тие се однесуваат на оцената на говорителот и на содржината на исказот. Модалните глаголи и модалните зборови во поврзаност со наведениот говорен чин се разгледуваат како лексички показатели на модалноста. Се разгледува говорниот чин *барање* преку изразување на три различни типа барање: а) барање на информации, б) барање за извршување на некоја активност и в) барање на дозвола. Се даваат репрезентативни примери добиени од анализите спроведени кај студентите кои студираат странски јазик (германски) на Филолошкиот факултет во Штип.

Басовска, Мери; **Ивановска, Билјана:** „Начини на изразување на говорниот чин барање во јазичниот пар германски-македонски“. *Зборник на трудови од првата меѓународна научна конференција „ФИЛКО“ (филологија, култура, образование)*. Штип, 2016, стр. 41-51.

Евалуација на трудот: Овој труд претставува контрастивна студија и има за цел да ги објасни начините на изразување на говорниот чин барање во јазичниот пар германски-македонски. Земајќи го во предвид фактот дека германскиот и македонскиот јазик потекнуваат од различни групи на јазици, се претпоставува дека и разликите во говорните чинови во комуникацијата на двата јазични системи очигледно ќе бидат забележителни. Во овој труд се објаснуваат различните форми преку кои говорниот чин барање може да се изрази, и притоа се согледуваат сличностите и разликите во користењето на јазичните средства за остварување на говорниот чин барање во именуваните јазични системи, како и можните варијации на истите. Споредувајќи ги изразните средства кои се користат во македонскиот и во германскиот јазик за реализирање на овој говорен чин, во овој труд се презентирани различните функции на говорниот чин барање и нивните можни интерпретации.

Кусевска, Марија; **Ивановска, Билјана;** Даскаловска, Нина: „Говорот на изучувачите на англискиот јазик наспрема говорот на родените говорители“. *Годишен зборник на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“, вол. 7, бр. 1*. Штип, 2016, стр. 7-16.

Евалуација на трудот: Предмет на истражување на овој труд е реализацијата на говорниот чин *приговарање* кај родените говорители и кај македонските изучувачи на англискиот јазик. Се анализираат два аспекти на реализацијата на овој говорен чин: директноста во изразувањето и модификацијата на говорниот чин – внатрешна и надворешна. Анализата покажува дека родените говорители покажуваат преферентност кон конвенционално-индиректното формулирање на приговарањето, а македонските изучувачи кон директното. Беа забележани значајни разлики и во поглед на модификацијата на приговарањето. Овие разлики придонесуваат за различно јазично однесување на припадниците на овие две култури, што може да доведе до пречки во мгукултурната комуникација.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина: „Der Sprechakt Aufforderung als Mittel zur Bewertung pragmatischer Kompetenz bei L2-Fremdsprachenstudierenden“. *Im Reich der Wörter - Sprache(n) und Kultur(en). Festschrift für Prof. Dr. Jovan Djukanović. Филолошки факултет*. Белград, 2016, стр. 154-168.

Евалуација на трудот: Во овој труд се дава приказ на меѓујазичните и интеркултурните карактеристики при процесот на усвојување на говорните чинови кај македонските изучувачи на германскиот јазик. Анализите се добиени врз основа на следниве особености: способноста на изучувачите за правилна употреба на говорниот чин, типичноста на користените изрази, степенот на формалност, директноста и индиректноста, како и учтивоста како социјален феномен. Во анализите се користат германски и македонски реченични примери со цел поставување на разликите и сличностите меѓу двата јазични система (германски и македонски јазик). Дистрибуцијата при изборот на перспектива за изразување на говорниот чин кај учесниците е прикажана како форма на изразување насочена кон говорникот, кон соговорникот, од заедничка перспектива или безлично.

Кусевска, Марија; **Ивановска, Билјана**; Даскаловска, Нина; Уланска, Татјана: „Profiling pragmatic competence of foreign language learners“. *Romanian Journal of English Studies*, вол. 13, бр. 1. Романија, 2016, стр. 79-90.

Евалуација на трудот: Овој труд започнува со дефинирање на прагматичката компетенција, потоа се дискутираат инструментите за собирање и мерење на податоците за испитување на прагматичка компетенција (Прашалник за дискурсна анализа, игра по улоги, ретроспективно интервју), потоа се опишуваат експлицитните инструкции и се дава преглед за натамошен развој на оваа студија.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина: „Zur Bewertung der pragmatischen Kompetenz mazedonischer Fremdsprachenstudierender“. *Journal of Linguistics and Language Teaching*, вол. 7, бр. 1. Германија, 2016, (линк: <https://sites.google.com/site/linguisticsandlanguagelearning/home-1/volume-7-2016-issue-1>).

Евалуација на трудот: Во центарот на оваа студија се поставуваат истражувањата кои се темелат на студиите што ги обработуваат проблемите за евалуација на прагматичките компетенции кај изучувачите на странски јазици и тоа, студиите на Bardovi-Harlig (1999), Barron (2003), Blum-Kulka House & Kasper (1989), Cohen & Ishihara (2005), Ishihara & Cohen (2010), Kasper & Blum-Kulka (1993), McCloskey & Nata (2013) и др. Потоа се дава приказ на меѓујазичната прагматика. Различните гледишта за комуникативните и лингвистичките компетенции вклучуваат лингвистички, социолингвистички и прагматички компетенции на изучувачите на странскиот јазик. Овие параметри го вклучуваат знаењето на изучувачите и принципите според кои информациите се организирани (компетенција на дискурсот), како и информации кои можат да се користат за различни комуникациски функции (функционална компетенција). Трудот е печатен во реномирано германско списание, чиј уредник е професор од Универзитетот за применета лингвистика во Заарланд, Германија.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина: „The speech act of request and its expressions in German interlanguage of Macedonian learners“. *Knowledge – International Journal, Scientific and Applicative Papers*, вол. 12, бр. 1. Р. Бугарија, 2016, стр. 371-377.

Евалуација на трудот: Во овој труд се дава приказ на говорниот чин *барање* како директен илокуциски акт кој може да биде изразен со молба, потоа во форма на инструкција, давање дозвола или забрана. Начините и формите за изразување на говорниот чин *барање* кај изучувачите на германскиот јазик можат да се реализираат со помош на различни комуникациски изразни форми, и тоа: експлицитно-перформативни искази, прашални реченици со помошни или со модални глаголи, прашални реченици без помошни глаголи, со маркерот за учтивост *bitte* или партикулата *mal*, индиректни прашања со испуштена главна дел-реченица во реченичната структура, исказни реченици (потврдни реченици) со или без модален глагол, заповедни реченици (императивни реченици), неопределени глаголски фрази, партицип-форми (со партиципна форма од глагол) и сл. Овие анализи се претставуваат и се дискутираат во овој труд со цел опишување на говорниот чин *барање* преку примери добиени од македонските изучувачи на германскиот јазик како странски јазик.

Ивановска, Билјана: „A contrastive analysis on the meaning of some German adjectives compared to Macedonian“. *Journal of Languages for specific purposes*, вол. 1, бр. 1. Романија, 2014, стр. 23-32.

Евалуација на трудот: Студијата се ограничува на анализа на зборовната класа придавки во јазичниот пар германски-македонски јазик. Таа започнува со теоретските поставки за контрастивната анализа како лингвистички пристап, а потоа продолжува со целите и значењето на анализите од оваа студија. Се опишуваат придавките во македонскиот и во германскиот јазик, значењето на придавките надвор од контекст и се даваат репрезентативни примери на одредени придавки, нивни синоними и објаснување на нивното значење. Заклучните белешки и резултатите од анализата се дадени на крај на студијата.

Ивановска, Билјана; Даскаловска, Нина; Кусевска, Марија; Уланска, Татјана: „Определување прагматичка компетенција кај изучувачите на англиски и германски јазик“. *Knowledge – International Journal, Scientific and Applicative papers*, вол. 11, бр. 1. Р. Бугарија, 2015, стр. 389-393.

Евалуација на трудот: Во процесот на усвојување на странскиот јазик комуникацијата и прагматичката компетенција се многу тесно поврзани. За да можат успешно да комуницираат на странскиот јазик студентите мораат добро да ги познаваат не само јазикот, туку и културата на земјата чиј јазик го изучуваат. Целта на овој труд е да се анализираат компонентите што треба да се совладаат при усвојувањето на англискиот и на германскиот јазик како странски јазици. Прво се дефинира прагматичката способност на студентите при изучувањето на странскиот јазик, потоа се опишуваат инструментите што се користат за собирање на податоци како и методите за нивна анализа.

Стрезовска, Јаготка; **Ивановска, Билјана:** „Лингвистички осврт кон туѓите зборови и заемките во стручниот лексички фонд на јазикот“. *Годишен зборник на Филолошки факултет. Универзитет „Гоце Делчев“* - Штип, 2015, стр. 1857-7059.

Евалуација на трудот: Со овој труд авторките прават обид да покажат дека заемките во стручниот јазик се восприемаат како придобивка на меѓународно, научно и културно поле. Тоа може да се констатира од истражувањето на стручната терминологија во македонскиот и во германскиот јазик. Заедничкиот развој во областа на туризмот, новите форми и тесните културни и други врски создаваат сосема природно и неминовно основа за меѓусебно влијание во двата јазични системи. Лексичкиот фонд на јазикот подлежи на постојани промени: едни зборови застаруваат, исчезнуваат од употреба, бидејќи исчезнуваат и предметите што тие ги означувале, други образуваат нови за да се именуваат новите предмети и појави што ги носи современиот начин на работа и живеење. Сите земји имаат сопствени норми на живеење, а со тоа создаваат јазична комуникација според која ја образуваат лексиката во еден јазичен систем: истата ја примаат, избираат, прифаќаат или ја отфрлаат.

Кусевска, Марија; Уланска, Татјана; **Ивановска, Билјана;** Даскаловска, Нина, Митковска, Лилјана: “Assessing pragmatic competence of L2 learners”. *Journal of Foreign Language Teaching and Applied Linguistics (J-FLTAL). International Burch University.* Босна и Херцеговина. 2015, стр. 149-158.

Евалуација на трудот: Во овој труд се испитуваат компонентите на прагматичката компетенција кај изучувачите на странските јазици. Се поаѓа од претпоставката дека комуникативната компетенција вклучува лингвистичка, социолингвистичка и прагматичка компетенција. Прво се дефинира прагматиката на меѓујазикот. Потоа се опишува прагматичката компетенција и релевантните компоненти за нејзиниот развој (говорни чинови, импликации и формулирање на изрази). Потоа се разгледуваат инструментите и методите за оценување на прагматичката компетенција кај изучувачите на странски јазици. На крај се изведува заклучокот дека главните проблеми со кои се соочуваат истражувачите се следниве: анализа на компонентите кои треба да се оценуваат во меѓујазикот на изучувачите по странски јазик и како истите да се евалуираат.

Ивановска, Билјана: „`Blended learning` како метод во изучувањето странски јазик во струка“. *Годишен зборник на Филолошкиот факултет. Универзитет „Гоце Делчев“* - Штип, 2015, стр. 273-279.

Евалуација на трудот: `Blended learning` во изучувањето на странските јазици нуди голема предност во споредба со другите методи и пристапи. Како концепт тој вклучува обработка на оригинален текст и негова актуализација во процесот на учење во комбинација со интернет или напредната технологија во наставата, но користи и аудио и видео снимки од изворни говорници. Во овој труд авторката анализира и обработува видео и аудио текстови од германски изворни говорители преземени од различни веб-страници кои таа ги користела во својата наставна дејност. На овој начин, таа им ги приближува германските текстови на студентите и со тоа се заменува комуникацијата со изворните говорители. Во текот на семинарите кои таа ги изведувала предавајќи странски јазик во струка, користела текстови за слушање, како и видеоматеријали, поставени на е-учење или онлајн курсеви кои се прикажани и објаснети во трудот.

Ивановска, Билјана: „Common interference errors in Macedonian speaking German language students“. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research, вол. 19, бр. 1,* 2015, стр. 104-112.

Евалуација на трудот: Во овој труд се претставуваат најчестите грешки кои се добиени од анализите на пишаните текстови од македонските изучувачи на германски јазик. Се опишува процесот на „негативен трансфер“ или „интерференција“. Оваа студија има за цел да направи анализа на грешките кај македонските изучувачи на германскиот јазик, на морфолошко и на синтаксичко ниво. Целта е да се анализираат, опишат и објаснат честите грешки на студентите по германистика од прва година кои студираат на Филолошкиот факултет во Штип. Прво се опишуваат основните поими и дефиниции кои се тесно поврзани со теоретскиот дел од оваа студија, а потоа главниот акцент се става на интерференцијата на морфосинтаксичко рамниште во јазикот кај македонските изучувачи. Целта е да се разберат начините за појава на ваквите грешки или несоодветствувања и да се развијат вештини и способности кај студентите за нивно намалување или правилна употреба на одредени јазични конструкции, а сето тоа има за цел правилно усвојување на германскиот како странски јазик.

Ивановска, Билјана: „Interferenzfehler in schriftlichen Arbeiten mazedonischsprachiger Deutschstudierender“. *Journal of language for specific purposes*, бр. 2. Романија, 2015, стр. 75-86.

Евалуација на трудот: Трудот е поделен на два дела: на теоретски и на практичен дел. Во теоретскиот дел се даваат повеќе дефиниции за поимот „интерференција“, како и објаснување на поимите: меѓујазична, интрајазична, екстерна, „backlash“-интерференција и интерференција како резултат на различните комуникациски стратегии. Како пример за морфолошка интерференција се претставуваат множинските форми кај именките, останатите деклинативни форми и промени кај именките (промена по определен или неопределен член, совпаѓање по род и број и сл.). Потоа, авторката претставува одредени особености на интерференција кои биле забележани кај македонските студенти по германски јазик. Во текстот се опишува граматичката како и лексичко-семантичката интерференција, се прави анализа на реченични примери преку споредување на сврзниците *damit, um...zu, dass, aber, sondern* и др. со нивните македонски еквиваленти. Со ова се потврдува актуелноста и неопходноста за научна анализа на оваа тема.

Ивановска, Билјана: „Learner autonomy in foreign language education and in cultural context“. *Elsevier - Procedia - Social and Behavioral Sciences 180* (2015), стр. 352-356.

Евалуација на трудот: Трудот дава преглед на теоретските концепти за автономијата на ученикот/студентот/изучувач на еден странски јазик, со фокус на расветлување на главните теми за самостојноста при изучувањето на странскиот јазик во културен контекст како глобален предизвик. Овие теми се базирани врз концептот на одговорноста на ученикот и независноста, важноста на автономијата во образованието и изучувањето на странските јазици во западниот и источниот стил на учење и улогата на културата во концептот на независноста на ученикот. Студентите и наставниците сè уште ја имаат одговорноста во процесот на предавање и изучување на странскиот јазик, а севом ова се случува во рамките на една култура како разнолик и многу често дебатиран концепт.

Ивановска, Билјана: „On the plural forms of nouns in German compared to Macedonian language“. *Elsevier - Procedia - Social and Behavioral Sciences 180* (2015), стр. 66-71.

Евалуација на трудот: Оваа студија е замислена да биде водич за наставниците по германски јазик, преку споредување на граматичките структури на современиот германски и македонски јазик. Анализите се ограничуваат на граматичката категорија *број* кај зборовната класа именки. Граматичките категории: род, број и падеж се поставуваат во центарот на анализите на наставниците по германски јазик, бидејќи предизвикуваат сериозни проблеми кај изучувачите на странскиот јазик. Се прикажува граматичката категорија *број* во македонскиот јазик, потоа се опишува истата во германскиот јазик, со цел да се направи контрастивна јазична анализа во двата јазични системи (германски и македонски јазик) и се поставуваат разлики и сличности за оваа граматичка категорија кај зборовната класа именки.

Ivanovska, Biljana; Kusevska, Marija; Daskalovska, Nina; Mitkovska, Liljana: „Personal pronouns and their phenomena in establishing relations in a pragmalinguistic context“. *Scientific Bulletin - Education Sciences Series*, вол. 12, бр. 2. Романија, 2015, стр. 4-22.

Евалуација на трудот: Трудот ги претставува четирите типови лични заменки (deictic, anaphoric, bound and descriptive pronouns) што беа сретнати во анализираниот јазичен материјал од проектот кој се изведуваше на Филолошкиот факултет во Штип. Анализите се изведени со користење на теории и дефиниции од областа на прагматиката и прагматичката лингвистика. Анализите вклучуваат објаснување на помиот значење, израз и контекст. Се анализираат личните заменки од аспект на нивната употреба, нивната референција, како и нивната поврзаност во даден контекст. Се прикажува деиктичката и анафоричката употреба на заменките преку конкретни примери. Референцијалното и имплицитното значење на заменките во комуникациската практика не е секогаш јасно и потребно е да се посвети посебно внимание во процесот на предавањето и усвојувањето на странскиот јазик.

Стрезовска, Јаготка; **Ивановска, Билјана**; Крстовска, Викторија: „The importance of the scientific research of the languages for special purposes“. *Хоризонти, меѓународно научно списание, год.11, вол.17*. Битола, 2015, стр. 145-157.

Евалуација на трудот: Науката за јазикот – лингвистиката не е само посветена на јазичното истражување, туку и на опишување на врската меѓу јазикот и општеството. Историјата, социологијата, политиката, психологијата и економијата се неопходни за утврдување на фактот што се случува во и со јазикот. Лингвистите имаат релативно мал удел во целокупниот склоп на сите јазични феномени. Со овој труд се прави обид да се опише јазикот во струка како научна дисциплина, што пред сè, влијае врз тековниот развој на јазичниот систем. Јазикот со посебна употреба има есенцијално значење во развојот на модерното општество и научните дисциплини. Акцентот се става на важноста на научните истражувања и на фактот што лексичкиот фонд е менлив и не е даден еднаш за секогаш.

Ивановска, Билјана; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина; Митковска, Лилјана; Уланска, Татјана; Ценова, Моника; Крстевска, Викторија: „Проектот ‘Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик’ и негово претставување“. *Годишен зборник на Филолошкиот факултет. Универзитет „Гоце Делчев“, год. 6, вол. 6*. Штип, 2015, стр. 53-61.

Евалуација на трудот: Трудот има за цел да го претстави проектот под наслов „Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик“, што бил пријавен на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, преку Фондот за научноистражувачка работа на именуваниот Универзитет. Во наставата по странски јазици одамна како главна цел се наведува оспособувањето на изучувачите успешно да комуницираат на јазикот што го изучуваат. Следбениците на комуникативниот метод нагласуваат дека не е доволно познавање на вокабуларот и граматичките структури на јазикот што се изучува (J2). Изучувачите на странскиот јазик треба да се оспособат да прават правилен избор на јазичните средства во зависност од соговорникот и односот што го имаат со него. Имајќи ја предвид ваквата цел на наставата по странски јазици, прагматиката би требало да зазема важно место во неа. Во учебниците е застапена само толку колку што е неопходно да не се обвинат авторите дека не го следат модерниот приод кон јазикот и дека и понатаму цврсто се држат за традиционалниот начин на учење на јазикот во којшто граматиката е на прво место, учењето на вокабуларот на второ, а останатите области, вклучувајќи ја и прагматиката се помалку опфатени.

Даскаловска, Нина; **Ивановска, Билјана**: „Форми на работа во наставата по странски јазици“. *Зборник на трудови, меѓународен дијалог: Исток - Запад (култура, славјанство и економија)*. *Петта меѓународна научна конференција*. Свети Николе, Р. Македонија и Тамбов, Руска Федерација, вол. 1, бр. 1, 5/2014, стр. 258-263.

Евалуација на трудот: Во овој труд се актуализираат различните улоги кои ги имаат наставниците во училищата, а една од нив е улогата на организатор. Таа е една од најважните улоги, бидејќи за да биде успешен процесот на учење потребно е да се задоволат одредени услови. Ако во училищата нема ред, ако учениците не добијат јасни инструкции пред да започнат некоја активност, ако паровите и групите не се добро организирани, ако активностите не се интересни за учениците, ако не постојат утврдени правила на однесување во училищата, резултатот ќе биде хаотична атмосфера која не е погодна за учење. Затоа не е доволно само наставникот да ја знае добро материјата која ја предава и да

биде способен да им го пренесе тоа знаење на учениците. Подеднакво важно е наставникот да биде способен да го организира часот и да создаде атмосфера погодна за учење. Во овој труд авторките се фокусираат на еден аспект од организацијата на часот кој се однесува на формите на работа на час.

Ивановска, Билјана; Даскаловска, Нина: „Преглед на традиционалните модели за повратноста во македонскиот и во германскиот јазик“. *Годишен зборник на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“*, год. 5, вол. 5. Штип, 2014, стр. 9-18.

Евалуација на трудот: Во приложениот труд авторките се обидуваат да дадат преглед на некои поважни традиционални модели за повратноста што се обработени во македонските и во германските граматика, како и да објаснат некои аспекти за повратноста во македонскиот и во германскиот јазик што биле испитувани досега, од коишто тие поаѓаат, и се обидуваат да се надоврзат во своите анализи. Во овој труд не се анализираат детално сите пристапи кои го опишуваат овој проблем, но истите се користат во обработката на конкретни прашања. Авторките се обидуваат да направат споредба на повратноста во германскиот јазик со онаа во македонскиот јазик и да постават сличности и разлики во двата јазични системи.

Даскаловска, Нина; **Ивановска, Билјана:** „Важноста на интеракцијата во наставата по странски јазици“. *Годишен зборник на Филолошкиот факултет*, год. 5, вол. 5. Штип, 2014, стр. 169-182.

Евалуација на трудот: Потрагата по најдобрите начини за учење на странски јазици резултира во многу теории, методи и приоди. Современите трендови во наставата се фокусираат на комуникативните приоди чијашто цел е развивање на комуникативната компетенција како главна цел на учењето на јазици. Многу лингвисти се согласуваат дека ако целта на програмите за учење странски јазици е развивање на комуникативните вештини, тогаш таа цел треба да се постигне преку комуникација во училищата. Според тоа, интеракцијата во училищата е основниот предуслов за развивање на јазичните знаења и способности на учениците. Во овој труд се дава преглед на истражувањата во оваа област и се дискутира за важноста на интеракцијата во наставата, видовите на интеракција и начините на развивање на интерактивните вештини.

Ивановска, Билјана: „Die Ich-Perspektive und die innere Welt des Menschen“. *Perspektivierung-Perspektivität (1). Sammelband der 7. SOEGV Konferenz „Beziehung zwischen Sprache, Wirklichkeit in der deutschen Sprache, der deutschsprachigen Literatur, Kultur, Translatologie, und DaF Didaktik“*. Приштина, 2014, стр. 145-155.

Евалуација на трудот: Емоциите како особеност на човекот стојат во меѓусебна реакција и поврзаност со мислењето. Во трудот се прикажуваат можните светови и сферата на емоционалната активност на човекот, внатрешниот свет на човекот и јазичните структури, перспективата на состојбата на страв, а се нагласуваат мислењата и гледиштата на Дарвин, Хегел, Виготски и други научници.

Ивановска, Билјана: „Linguistic units with the semantic feature ‘emotionality’ from communicational and functional aspect in German language“. *Хоризонти, меѓународно научно списание*. Битола, год.10, вол.15, 2014, стр. 135-140.

Евалуација на трудот: Овој труд дава опис на структурните содржини на значенско поврзаните единици кои изразуваат емоции во германскиот и во македонскиот јазик. Тоа се зборови чија емоционална вредност не зависи од контекстот и од ситуацијата, туку нивната емоционалност е интегрален дел од нивното значење. Се анализираат лексеми од типот: *радост, задоволство, среќа, тага* и др., од комуникациски и од функционален аспект.

Илиева, Кристина; **Ивановска, Билјана:** „Phraseological units with the component ‘part of the human body’ in German and Macedonian“. *Teacher, International Journal of Education. Универзитет „Св. Климент Охридски“*, год. 13, вол. 7, бр. 2. Битола, 2014, стр. 148-155.

Евалуација на трудот: Целта на овој труд е контрастивна анализа на фразеолошките единици кои во својот состав содржат елемент — ознака на дел од човековото тело и како такви се употребуваат во германскиот и во македонскиот јазик. Главниот акцент е ставен на граматичката структура, лексичките средства со кои се изразуваат фразеолошките единици, како и преводните еквиваленти кои се изведуваат од нивното значење. Се дискутираат посебностите за нивната употреба. Анализираниите фразеолошки единици се

различни во однос на структурниот и стилистичко-функционалниот аспект во јазичниот пар германски-македонски јазик.

Ивановска, Билјана: „The verbs with the semantic feature ‘emotionality’ in the contemporary German and Macedonian language“. *Scientific Bulletin - Education Sciences Series, год. 11, бр. 1*. Романија, 2014, стр. 30-39.

Евалуација на трудот: Во овој труд се прави анализа на глаголите со семантичкиот признак *емоционалност* во германскиот и во македонскиот јазик. Се прави класификација на оваа група глаголи според карактеристиките на морфолошко, на семантичко и на синтаксичко ниво. Анализите ќе помогнат во подобрување на процесот за предавање на германски како странски јазик, преведување и дизајнирање на содржините за предавање и/или преведување (граматики, речници, учебници и сл.).

Ivanovska, Biljana; Daskalovska, Nina: „The I-perspective and the individual’s inner world reflected in emotional vocabulary“. *Knowledge – International Journal, Scientific and Applicative Papers, вол. 1&2*. Скопје, 2014, стр. 664-668.

Евалуација на трудот: Интересот на лингвистите за проблемите поврзани со емоционалноста можат да се објаснат со културните релации, кои се тесно поврзани со националната свесност, различните национални фактори, националните традиции, култури и различните национални погледи и перспективи во светот. Присутноста на емоционалниот вокабулар во јазикот, во прв ред, е одредена од развојот на емоционалноста (како ментална категорија), што е условена од националната свесност. Познавањето на емоционалната моќ на зборовите доведува до успешна комуникација. Со овој труд се прави обид да се опишат јазичните единици кои го одразуваат внатрешниот свет на индивидуата и кои опишуваат различни сфери на антропоцентрични особености. Се прави обид да се анализираат зборовните класи претставени преку конкретни јазични единици и да се опише емоционална состојба кај индивидуата.

Монографии и објавени учебници

Кусевска, Марија; **Ивановска, Билјана;** Даскаловска, Нина: „Прагматичка компетенција кај македонските изучувачи на англискиот и на германскиот јазик“. *Универзитет „Гоце Делчев“*. Штип, 2017.

Евалуација на трудот: Оваа книга е резултат на истражувањата спроведени во рамките на проектот „Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик“ на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Република Македонија, кој се одвиваше во периодот од јануари 2015 до декември 2016 година. Идејата за овој проект произлегла од потребата за добивање веродостојни податоци за способноста на изучувачите на англиски и германски јазик да комуницираат на јазиците што ги изучуваат, како и од потребата за изнаоѓање методи кои ќе им помогнат да ги подобрат нивните комуникациски компетенции.

Ivanovska, Biljana; Simone-Groszler, Astrid: „Deutsch für Schratzen“. „*Goce Delčev*“ *University, Štip, Macedonia. UGD & Editura Mirton, Romania, 2015.*

Евалуација на трудот: Учебникот *Deutsch für Schratzen*, во прв ред, е наменет за студентите кои се почетници во изучувањето на германскиот јазик како странски јазик од Универзитетите во Република Македонија и во Република Романија и кои го изучуваат германскиот јазик како изборен предмет или како нематичен предмет според студиските програми во првата година на своето студирање. Може да го користат и сите оние кои имаат контакт со германскиот јазик и кои сакаат да го изучуваат, да ги продлабочат и прошират своите знаења за овој странски јазик. Книгата содржи теоретски и практични аспекти на јазикот и служи за продлабочување на познавањата за германскиот јазик, и има за цел студентите самостојно да го продлабочат своето знаење од областа на германскиот јазик. Учебникот содржи 24 лекции, кои обработуваат општи теми: претставување, ситуации од секојдневниот живот и говор преку обработка на граматички и лексички проблеми и нивно објаснување. Темите покриваат широк ареал на тематски содржини, како на пример: патување, секојдневие, снаоѓање во одредени ситуации: дома, на лекар, на железничка станица, во продавница, во ресторан, потоа ситуации во семејството, опишување празници и обичаи, здравствени проблеми, опишување слободни активности

за време на викенд, дневни активности во работен ден (на училиште, на работа) и сл. Лексичките и граматичките вежби се обработени преку основните зборовни класи и преку главните реченични конструкции и им овозможуваат на изучувачите на јазикот подобро разбирање на основните реченични структури, како и продлабочувања на знаењата од германскиот јазик.

Ivanovska, Biljana: „The category of definiteness in the language pair German-Macedonian.“ *Anhor Academic Publishing*. Hamburg, Germany, 2015.

Евалуација на трудот: Оваа монографија претставува контрастивна студија на германскиот и на македонскиот јазик која се фокусира на разликите и сличностите помеѓу германскиот и македонскиот јазик. Првиот дел дава опис на истражувачките теми од областа на контрастивната лингвистика, историскиот развој, врската со другите научни дисциплини и улогата на мајчиниот јазик (трансфер) при усвојувањето на странскиот јазик. Следниот дел се занимава со темата за *определеност* во македонскиот јазик и како таа се предава во германскиот јазик, со нагласување на сличностите и разликите во двата јазични системи. Дадени се емпириски истражувања за категоријата *определеност* преку соодветна методологија и процедура на истражување, потоа се опишуваат учесниците, методите, лингвистичките разлики во определен и неопределен контекст. На крај, авторката ги претставува заклучните белешки и резултатите од истражувањето.

Ивановска, Билјана: „Лексиката со семантичкиот признак ‘емоционалност’ во германскиот и во македонскиот јазик“. *Универзитет „Гоце Делчев“*, Штип, 2015.

Евалуација на трудот: Оваа монографија претставува контрастивна студија на германскиот и на македонскиот јазик која се фокусира на разликите и сличностите помеѓу јазичните единици во германскиот и во македонскиот јазик. Првиот дел дава опис на истражувачките теми од областа на контрастивната анализа, методите на собирање и обработка на податоците, врската со другите научни дисциплини и улогата на мајчиниот јазик при усвојувањето на странскиот јазик. Се опишуваат зборовните класи (именки, глаголи, придавки) кои го носат семантичкиот белег „емоционалност“ во германскиот и во македонскиот јазик, нивните разлики и сличности во двата јазични системи. Анализите се поткрепуваат со репрезентативни примери од книжевни дела на германски јазик споредени со нивните преводни еквиваленти во македонскиот јазик. На крај се претставени заклучните резултати и белешки од изведените анализи, како и натамошна перспектива за идна истражувачка работа од оваа област.

Ивановска, Билјана: „Прирачник по граматика на германскиот јазик – Морфологија на современиот германски јазик“ (*Handbuch der deutschen Grammatik – Morphologie der deutschen Gegenwartssprache*). *Универзитет „Гоце Делчев“*, Штип, 2014.

Евалуација на трудот: „*Handbuch der deutschen Grammatik – Morphologie der deutschen Gegenwartssprache*“ („Прирачник по граматика по германскиот јазик – Морфологија на современиот германски јазик“) обработува теоретски и практични аспекти за германскиот јазик, граматичкото структурирање на јазикот во јазичниот пар германски-македонски. Авторката направила обид да ги поврзе општото и заедничкото што се јавуваат во граматичкиот концепт на овие два јазични системи преку опишување на зборовните класи и нивните особености. Овој учебник е наменет за студентите по германистика, но и за сите оние кои се занимаваат со оваа граматичка дисциплина, како и за мултипликаторите и наставниците по германски јазик во Р. Македонија. Можат да го користат и студенти кои го изучуваат германскиот јазик како изборен предмет од нематичните факултети. Се обработуваат следниве тематски содржини: науката за јазикот наспрема граматиката, обработка на зборовните класи (именки, заменки, глаголи, придавки, прилози, предлози, броеви, сврзници, честици) и нивните граматички особености, кои се поткрепени со германски и македонски објаснувања и реченични примери.

Одржани предавања по покана од научна институција

1. Предавање на тема „Pragmatisch-stilistische Bedeutung der Pronomen im Deutschen“ во рамки на клиничката настава по германистичка лингвистика на Факултетот за странски јазици, култури и комуникации при Универзитетот на Југоисточна Европа во Тетово (22.12.2015).

2. Еразмус студиски престој и одржани предавања на Филолошкиот факултет, на Катедрата за германска филологија при Универзитетот во Вилниус, Литванија, 13-19 април 2015 год. Одржани предавања од областа на германистичката лингвистика со наслов: „Über das Problem der Wortarten im Deutschen“ и презентација „Studieren an der ‘Goce Delchev’ Universität“.
3. Учесник во работата за воведување заедничка меѓународна програма за втор циклус студии „International Hospitality Management“, организирана од Факултетите за туризам и угостителство од ДР Грузија, Р. Романија, од СР Германија и од Р. Македонија, јуни 2014 год. (Решение бр. 0302-5/201 од 20.6.2014 год.).

Рецензии на учебници, скрипти и научни трудови во домашни и меѓународни списанија и зборници

Д-р Билјана Ивановска има напишано голем број рецензии за учебници, скрипти и научни трудови во домашни и меѓународни списанија и зборници и е член на повеќе рецензентски комисији за избор во наставни, научни и стручни звања:

1. Претседател на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научна област германистика и преведување (Одлука бр. 2402-174/17 од 4.12.2014 год.);
2. Рецензент за издавање електронска рецензирана скрипта (Одлука бр. 2402-38/12 од 22.1.2014 год.);
3. Член во Рецензентската комисија за избор на наставник во наставно-стручно звање *лектор* од област англистика (Одлука бр. 2402-38/10 од 22.1.2014 год.);
4. Рецензент за издавање практикум со наслов „English sentence analysis – language workbook“ (Одлука бр. 2402-167/10 од 28.10.2014 год.);
5. Рецензент за издавање е-практикум со наслов „English syntax and discourse – language workbook“ (Одлука бр. 1902-153/14 од 28.10.2015 год.);
6. Рецензент за издавање практикум „Преведување и толкување од македонски на германски јазик“ (Одлука бр. 2402-102/19 од 27.5.2014 год.);
7. Рецензент на монографијата од авторката д-р Виолета Николовска: „Генеративен пристап кон синтаксата“. Аутопринт Т.А., Скопје, 2016 год.;
8. Член во Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научна област англистика (Одлука бр. 1902-48/7 од 10.2.2016 год.);
9. Член во Рецензентската комисија за оценка на докторска дисертација (ФФ, УКИМ, Одлука бр. 10-988/2 од 6.6.2016 год.);
10. Член во Рецензентската комисија за евалуација на предлог-проекти од Министерството за образование и наука (МОН бр. 17-7572/1 од 3.5.2016 год.);
11. Претседател на Рецензентската комисија за избор на почесен доктор на филолошки науки /Doctor Honoris Causa/ (Одлука бр. 0201-163/15 од 7.2.2017 год.);
12. Рецензент на трудови во Годишен зборник на Филолошкиот факултет и рецензент на трудови во меѓународното списание „Палимпсест“ (2016-2018 год.);
13. Член во Рецензентската комисија за оценка и одбрана на магистерски труд на Филолошкиот факултет (Одлука бр. 1902-119/6 од 8.5.2017 год.);
14. Член во Рецензентската комисија за оценка и одбрана на магистерски труд на Филолошкиот факултет (Одлука бр. 1902-173/6 од 29.8.2017 год.);
15. Член во Рецензентската комисија за избор во виш лектор по германски јазик, МИТ Универзитет (Одлука бр. 02-740/2 од 20.9.2017 год.);
16. Член во Рецензентската комисија за оценка и одбрана на магистерски труд на Филолошкиот факултет (Одлука бр. 1902-199/10 од 17.10.2017 год.).

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Учество на проекти

Раководител на проект финансиран од Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип: „Улогата на експлицитните инструкции за стекнување прагматичка компетенција при учењето англиски и германски јазик“, 2015-2017. **Ивановска, Билјана**; Кусевска, Марија; Даскаловска, Нина; Митковска, Лилјана; Уланска, Татјана; Ценова, Моника; Крстевска, Викторија.

Предмет на истражување на овој проект е стекнувањето прагматичка компетенција при изучувањето странски јазици (англиски и германски). Како инструменти за собирање и анализирање на податоците се користат: прашалник за дискурсна анализа, игра по улоги и ретроспективно интервју. Целта е да се спроведат анализи за мерење и одредување на прагматичката компетенција кај изучувачите на германски и на англиски јазик и нивна споредба со изворните говорители. Изучувачите на странски јазик треба да се оспособат да прават правилен избор на јазичните средства во зависност од соговорникот и односот што го имаат со него. Имајќи ја предвид ваквата цел на наставата по странски јазици, прагматиката би требало да заземе важно место во процесот на усвојување на странскиот јазик.

Проект „Развивање на меѓукултурните прагматички истражувања и истражувањата на прагматиката на меѓујазикот и нивно поврзување со практиката“. Раководител: Кусевска, Марија. Учесници: **Ивановска, Билјана**; Даскаловска, Нина; Леонтиќ, Марија и сор. Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, 2018-2019.

Истражувањата предвидени со овој проект се од областа на меѓукултурната прагматика и прагматиката на меѓујазикот на изучувачите на странски јазици (англиски, германски, македонски и турски). Истражувањата ќе бидат направени во вид на компаративни студии насочени кон анализа на принципите на комуникација во посебните културни средини кои се предмет на изучување, вклучувајќи ја и македонската средина, како и во средини во кои припадници од различни култури и јазици комуницираат на еден заеднички јазик (*lingua franca*). Посебено ќе се истражуваат и комуникациските способности на македонските изучувачи на англискиот, германскиот и турскиот јазик. Прагматичките истражувања се многу значајни за јазичното образование, креирањето курикулуми, како и за сите учесници во интеркултурната комуникација. Собраниот материјал ќе се искористи како почетна база за креирање споредбени јазични корпуси кои ќе можат понатаму да се надоградуваат и да се прошируваат со други јазици.

Проект „Ментор“. Учесници: Димова, Виолета; Денкова, Јованка; Караниколова-Чочоровска, Луси; **Ивановска, Билјана**; Белчев, Толе и др. (2016).

Предмет на истражување и на практична работа на проектот „Ментор“ се следниве теми: преведување, процеси на преведување, стандарди EN/ISO, имплементација на EN/ISO во софтверите на ПСД, ТРАДОС, како и проектно водење и обезбедување на квалитет. Целите на проектот се: пренос на знаења/информации на студентите од Филолошкиот факултет (студенти- германисти и англисти); преведување и инволвирање на студентите во преведувачките проекти од Македонија и пошироко, обезбедување на пракса во ПСД за студентите-германисти од групата Преведување и толкување, обезбедување обука на наставничкиот кадар за имплементација на софтверските помагала за преведување (ТРАДОС и сл.). Целта е мобилизирање на студентите со напреднати достигнувања за време на студирањето, можност за нивна дополнителна обука под менторство на искусни преведувачи, како и можност за нивно вработување во ПСД.

Поважни изборни и други функции и членство

Во текот на изборниот период кандидатката учествувала во голем број активности, комисии и тела на Филолошкиот факултет:

1. Раководител на Катедрата по германски јазик и книжевност (Одлука бр. 1902-153/18 од 28.10.2015 год.);
2. Продекан за настава на Филолошкиот факултет /2013-2015/, (Одлука бр. 2402-92/5 од 3.6.2013 год.);
3. Претседател на Конкурсната комисија за запишување студенти на универзитетски академски студии од втор циклус студии на Филолошкиот факултет (Одлука бр. 2402-121/7 од 7.7.2014 год. и Одлука бр. 1902-136/6 од 14.9.2015 год.);
4. Член на Комисијата за изработка на елаборат за додипломски студии и усогласување на наставните планови и содржини на Катедрата за германски јазик и книжевност (Одлука бр. 1902-48/14 од 10.2.2016 год.);
5. Член на Комисијата за изработка на елаборат за постдипломски (мастер) студии и усогласување на наставните планови и содржини на Катедрата за германски јазик и книжевност;

6. Член на Издавачкиот совет и на Редакцискиот одбор на Годишниот зборник на Филолошкиот факултет, Штип (2014-2017 год.) и главен уредник на Годишниот зборник на Филолошкиот факултет (2013 год.);
7. Член на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет;
8. Член на Деканската управа на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“, Штип;
9. Член на комисији за комисиско полагање испити;
10. Член на комисији за одбрана на дипломски трудови;
11. Член на Универзитетската конкурсна комисија за прием на кандидати за трет циклус (докторски) студии за учебната 2015/2016 год. (Одлука бр. 0202-949/14 од 10.9.2015 год.);
12. Член на Институтот за јазици при Филолошкиот факултет во Штип;
13. Претседател на Комисијата за наставни прашања на прв циклус студии (Одлука бр. 1902-128/92 од 27.8.2015 год.);
14. Претседател на Комисијата за разгледување на барања, молби и признавање на испити на студенти кои се префрлуваат од други универзитети и факултети на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ (Одлука бр. 2402-115/1 од 29.8.2013 год.);
15. Ментор на студиските програми за учебната 2014/2015 година (Одлука бр. 2402-174 од 4.12.2014 год.);
16. Претседател на Комисијата за попис на основни средства и ситен инвентар (Одлука бр. 0201-848/10 од 25.10.2016 год.);
17. Комисија за проверка на постојните учебници од македонски автори кои се користат на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 2402-167/26 од 28.10.2014 год.);
18. Член на Комисијата за изработка на спецификации при спроведување на постапка за јавни набавки;
19. Член на Комисијата за интервју на кандидати пријавени на јавен конкурс (Одлука бр. 2402-174/24 од 4.12.2014 год.);
20. Член на Конкурсната комисија за наставни прашања за втор и за трет циклус студии (Одлука бр. 1902-153/25 од 28.10.2015 год.);
21. Член на DAAD Комисијата при Германската амбасада за селекција и избор на кандидати за добивање DAAD-стипендии;
22. Еразмус координатор на Филолошкиот факултет и член во Комисијата за интервју на пријавени кандидати за Еразмус+ престој и за размена на студенти и наставнички кадар преку програмот Еразмус+ за студенти од Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“. (Одлука 4003-66/1 од 20.8.2014 год. и Одлука бр. 0801-938/1 од 25.8.2014 год., Одлука бр. 0404-687 од 9.6.2015 год.);
23. Член на Комисијата за самоевалуација;
24. Член во Редакцискиот совет на Меѓународното списание за лингвистички, книжевни и културолошки истражувања „Палимпсест“ (Одлука бр. 1902-158/32 од 24.11.2015 год.);

Учество на семинари, конференции, симпозиуми и обуки (по нејзиниот избор во вонреден професор)

1. Учество на меѓународната конференција: „10. Jahrestagung des Südosteuropäischen Germanistenverbandes Mittelmeer-Balkan-Orient. Identität, Alterität und Alienität in der deutschen Sprache, Literatur und Kultur“. Дубровник, Р. Хрватска, 15-17 ноември 2017. Презентација: „Sprachliche Konzepte von Höflichkeit in der Interimsprache mazedonischsprachiger Deutschstudierender“.
2. Учество на меѓународната научна конференција: „Zwischen Geisteswissenschaft und Sprachpraxis – Wohin führt die Auslandsgermanistik?“. 25. Jahre Germanistik in Tirana: „Vergangenheit – Gegenwart – Zukunft“. Тирана, 2-3 ноември 2017. Презентација: „Die Sprechhandlungskompetenz albanischsprachiger Deutschstudierender – eine interkulturelle Untersuchung am Beispiel vom Sprechakt Aufforderung“.

3. Учество на меѓународната конференција: „IV. Jahrestagung des Forschungszentrums Deutsch in Mittel-, Ost-, und Südosteuropa“. Universität Transilvania Braşov. Брашов, Романија, 5-7 октомври 2017. Презентација: „Die Strategien zum Ausdrücken der Sprechhandlung Aufforderung. Eine kontrastive Untersuchung mit deutsch-, albanisch-, und mazedonischsprachigen Teilnehmern“.
4. Учество на меѓународниот симпозиум: „Deutsch-Albanische Sprach- und Kulturbeziehungen in Geschichte und Gegenwart“. Приштина, 11-13 мај 2017 год. Презентација: „Die Sprechhandlung Aufforderung und die Ausdrucksmöglichkeiten in der Interimsprache bei den albanischsprachigen Germanistikstudierenden“.
5. Учество на меѓународната конференција: „Synergien – 25. Jahre Germanistik und DAAD an der Philosoph Konstantin Universität“. Нитра, Словачка, 27-29 април 2017 год. Презентација: „Zur Analyse der relevanten kommunikativen und pragmatischen Kompetenzen bei den L2-Fremdsprachenstudierenden“.
6. Учество на XIV меѓународна конференција: „The power of knowledge“. Агија Тријада, Грција, 28.9-1.10.2017. Презентација: „Interlanguage pragmatics and intercultural communication“ („Прагматиката во меѓујазикот наспроти интеркултурната комуникација“).
7. Учество на IX годишна конференција на Здружението на германисти на Југоисточна Европа: „9. Jahrestagung des Südosteuropäischen Germanistenverbandes /SOEGV/. Politik und Macht in der deutschen Sprache, Literatur und Kultur“. Бар, Црна Гора, 9-13 ноември, 2016 год. Презентација: „Der Einsatz von Sprechakten, um Glaubwürdigkeit in der Sprache auszudrücken“.
8. Учество на V национална конференција на Бугарското здружение на германисти: „Aspekte der germanistischen Hochschuldidaktik“. Софија, 27-29 октомври 2016. Презентација: „Zur Bewertung der interimsprachlichen und pragmatischen Fähigkeiten der Fremdsprachenstudierenden“.
9. Учество на X меѓународна научна конференција: „The power of knowledge. Агија Тријада, 7-9 октомври 2016 год. Презентација: „The speech act of request and the modification of request“.
10. Учество на I меѓународна конференција „Климентовото дело“, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, 23-24 јуни 2016 год. Презентација и публикуван труд: „За зборот што направи успешна кариера во јазикот“.
11. Учество на VIII меѓународна конференција „Knowledge without borders“. Банско, Бугарија, 8-10 април 2016 год. Презентација: „The speech act of request and its expression in German interlanguage of Macedonian learners“.
12. Учество на I меѓународна научна конференцијата „ФИЛКО“ (филологија, култура, образование). Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, 2016 год., со следниве презентации и публикувани трудови:
 - a. „Говорниот чин *барање* и модалноста како негова карактеристика во меѓујазикот на македонските изучувачи по странски јазик“. (**Билјана Ивановска**, Марија Кусевска, Нина Даскаловска)
 - b. „Начини на изразување на говорниот чин *барање* во јазичниот пар германски-македонски“. (Мери Басовска, **Билјана Ивановска**).
 Учество на VIII годишна конференција на Здружението на германисти на Југоисточна Европа (8. Jahrestagung des Südosteuropäischen Germanistenverbandes /SOEGV/) „Nähe und Distanz in der Sprache, Literatur und Kultur“. Крагуевац, Србија, 11-15 ноември 2015 год. Презентација: „Pragmatisch-stilistische Bedeutung von Anredepronomen, um Macht respektive Einfühlungsvermögen in der Sprache auszudrücken“.
- Учество на меѓународната конференција „5th International Conference on foreign language teaching and applied linguistics (FLTAL)“. International Burch University. Сараево, Босна и Херцеговина, 7-9 мај 2015 год. Публикуван труд и презентација: „Assessing pragmatic competence of L2 learners“.
13. Учество на V меѓународна научна конференција: „Меѓународен дијалог: Исток-Запад“. Меѓународен славјански Универзитет „Г.Р.Державин“. Свети Николе, Р. Македонија, Тамбов, Руска Федерација. Презентација и отпечатен труд: „Форми на работа во наставата по странски јазици“, 2014 год.

14. Учество на меѓународната конференција: „2nd International scientific conference: Knowledge-capital of the future“. Охрид, 21-23 мај 2014 год. Презентација: “The I-perspective and the individual’s inner world reflected in emotional vocabulary”.

Сите објавени трудови и активности од НИ и САОР на кандидатката д-р Билјана Ивановска до изборот во вонреден професор се евалуирани и бодирани при изборот во вонреден професор.

По грижливата анализа на доставениот материјал, Рецензентската комисија констатира дека д-р Билјана Ивановска ги исполнува критериумите за избор во звањето редовен професор. Таа се етаблира како еден од водечките германисти во Р. Македонија и во овој дел на Европа. Со наставната дејност на првиот и на вториот циклус студии, д-р Ивановска ги потврдува своите наставнички компетенции. Со своите научни достигнувања и со лингвистичките трудови, д-р Ивановска дава значаен придонес во развојот на германистичката и на контрастивната лингвистика на германскиот и на македонскиот јазик, а достоини за признание се и нејзините лингвистички трудови и стручно-апликативни достигнувања. Пред сè, со своите научни трудови и стручно-научни и наставнички компетенции таа станала своевиден амбасадор на германскојазичната лингвистика и култура во Р. Македонија и пошироко.

Исполнувајќи ја својата обврска да предложи кандидат за избор во звањето редовен професор, Рецензентската комисија му го доставува на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет во Штип следниов

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Во согласност со Законот за високо образование и со Правилникот за единствени критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип и според приложената документација, кандидатката д-р Билјана Ивановска во целост ги исполнува **критериумите за избор во наставно-научното звање редовен професор.**

По изборот за вонреден професор на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, д-р Ивановска покажа голема активност на наставно-образовното (НО), научноистражувачкото (НИ) и стручно-уметничкото (СУ) поле, како и стручно-апликативна и организациско-развојна (САОР) способност. Таа е изверзиран наставник со коректен и пресретлив однос спрема студентите. Според тоа, кандидатката далеку го надминува неопходниот квантум за избор во наставно-научното звање редовен професор.

Имајќи ги предвид предочените факти, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство едногласно да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го усвои нашиот заклучок и предлог и да му ја достави на Сенатот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип предлог-одлуката за избор на кандидатката д-р Билјана Ивановска во звањето редовен професор за наставно-научните области **германистика и граматика, семантика, семиотика, синтакса на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Емилија Бојковска, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Гзим Џафери, редовен професор, член, с.р.

Д-р Јаготка Стрезовска, редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДИРААТ ПРИ ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕ РЕДОВЕН ПРОФЕСОР

Ред. бр.	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	Поени
1	Избор во звање вонреден професор	40

Ред. бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ И СТРУЧНО-УМЕТНИЧКИ АКТИВНОСТИ	Поени	
		во земјава	во странство
1	Монографија или научна книга Труд со реден број II-4	10	/
2	Дел од монографија или научна книга II-1	6	/
3	Прегледен труд (СЦИ/ЦА/останати)	/	
4	Труд со оригинални научни резултати, објавени во научно списание опфатено во (СЦИ/ЦА/останати) I – 1,2,4,5,6,7,8,9,13,14,15,16,17,18,20,22,23,24,25,26,27, 32,33,34,35,36	9/6/3 26x3=78	
5	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир I – 3,10,11,12,19,21,28,29,30,31	1 10x1=10	/
6	Пленарно предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт, учество на ликовна изложба	/	/
7	Секциско предавање на научен собир, музички настап на официјален концерт	/	/
8	Одржано предавање по покана од научна институција, музички настап на официјален концерт III-1 и III-2	2	3
9	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјава и во странство VII-10,12,15,16 (во земјава) VII-1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,13,14 (во странство)	1/1,5 4x1.5=6	1,5/2 12x2=24
10	Одбранета докторска дисертација	8	/
11	Одбранет магистерски труд	4	/
12	Раководител на научен проект V-1	4	/
13	Учесник во научен проект (максимум во три проекти)	/	/
14	Уредник на научно списание (СЦИ/ЦА/останати)	10/6/3 /	
15	Член на уредувачки одбор на научно списание (СЦИ/ЦА/останати) VI-24 (Редакциски совет)	4/2/1 1	
16	Уредник на зборник на трудови VI-6	2	/
17	Уредник на зборник на трудови од научен собир	/	/

18	Претседател на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал	/	/
19	Член на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал	/	/
20	Основач на научна лабораторија	/	
21	Награди-признанија за научни/уметнички постигнувања, сценско-музички награди	/	/
22	Студиски престој во странство	/ (еднократно)	
23	Рецензент на научен труд IV-12 (x 2) (СЦИ/ЦА/останати)	2/1,5/1 2x1=2	
24	Самостојно ликовно претставување (ликовна изложба)	/	/
25	Учество во ликовна колонија/симпозиум со ликовно дело	/	/
26	Монументално ликовно дело	/	/

Ред. бр.	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ И ОРГАНИЗАЦИСКО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	Поени	
		во земјава	во странство
1	Книга II-5 (во земјава) и II-2 (во странство)	10	15
2	Поглавје од книга	/	/
3	Речник	/	/
4	Стручна монографија II-3	/	5
5	Труд во стручно (научно-популарно) списание	/	/
6	Труд објавен во зборник од трудови на стручен собир	/	/
7	Пленарно предавање на стручен собир	/	/
8	Учество на стручен собир со реферат (постер/усно)	/	/
9	Уредник на стручно списание	/	/
10	Член на уредувачки одбор на стручно списание	/	/
11	Уредник на зборник на трудови од стручен собир	/	/
12	Претседател на организационен или програмски одбор на стручен собир	/	/
13	Учесник во научен проект , V-2,3 (максимум во три проекти)	10	/
14	Прифатени иновации, патент	/	/
15	Техничко унапредување	/	/
16	Изработен и рецензиран програмски пакет	/	/
17	Елаборати и експертизи , III-3	/	4
18	Изготвување на извештаи од анализи	/	/
19	Стручни награди и признанија	/	/
20	Ректор	/	
21	Проректор	/	
22	Претседател на универзитетски или владини тела	/	

23	Декан	/
24	Продекан, VI-2	8
25	Шеф на институт (катедра), VI-1	4
26	Раководител на завод	/
27	Член на универзитетски или владини тела	/
28	Член на факултетски орган, комисија VI-3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,16,17,18,19,20,22,23	(x2) 34
29	Член на институтски орган, комисија VI-12	2
30	Класен раководител, согласно со Кредит трансфер системот - ЕКТС (за четири години) VI-15	4
	ВКУПНО: (НО)+(НИиСУ)+(САиОР)	40 +160+96=296